

Ντρίβιντ Μάμετ, *Το Δάσος*
Θέατρο “Πορεία”

Ο Δημήτρης Τάρλοου φαίνεται να έχει αναπτύξει με τον Μάμετ μια προνομιακή σχέση στο θέατρό μας που, εκ των έως τώρα γόνιμων αποτελεσμάτων της, δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στην εκλεκτική συγγένεια και την καλλιτεχνική προτίμηση.

Φέτος, μετέφρασε θαυμάσια –και μάλλον ο ίδιος εισηγήθηκε– το άπαιχτο μέχρι σήμερα *Δάσος*, με το οποίο ο Μάμετ ξεφεύγοντας από τον αγαπημένο του θεατρικό χώρο των εξουσιαστικών σχέσεων της σύγχρονης καπιταλιστικής –ή και, πλέον, μετακαπιταλιστικής– μεγαλουπόλεως προβάλλει τα δεδομένα της στο πυρηνικό ζεύγος αποκομμένο από το “φυσικό,, αφύσικο περιβάλλον του και το εγκλωβίζει μέσα στην παραδείσια φυσικότητα ενός δάσους, όπου εξαναγκάζεται στην ανάδυση των μύχιων φόβων και των πρωταρχικών συναισθημάτων, στην κατάρρευση των επισφαλών ισορροπιών και, τέλος, στην καταλυτική –κυριολεκτικά– αλληλοαντιμετώπιση.

Ο Μάμετ μεταφέρει τον Νικ και τη Ρουθ ολομόναχους στο δάσος, ώστε αυτό να λειτουργήσει ως εργαστηριακό περιβάλλον δοκιμασίας της σχέσης τους σε πρώτο επίπεδο, αλλά και –κυρίως– των υπαρξιακών τρόμων τους. Το δάσος είναι αυτό που είναι, πριν την είσοδό τους στο μυχό του, αλλά και μετά απ’ αυτήν, όμως εξαναγκάζοντας τους ήρωες να απομακρυνθούν από την πολυδιασπαστική „γεμάτη,, ζωή τους, ασκεί επάνω τους όλη την τεράστια βία της παιδικής αγωνίας για το άγνωστο που στον ενήλικα μεταλλάσσεται στον μεγάλο άγνωστο που είναι ο άλλος· κυρίως, στον άγνωστο φίλιο εχθρό που είναι η γυναίκα για τον άνδρα, ο άνδρας για τη γυναίκα.

Ο χώρος του έργου είναι καταλυτικός, σε ρεαλιστικό, σε ποιητικό-συμβολικό και, ως εκ τούτου, σε δραματουργικό επίπεδο. Οικειότερο παιδιόθεν για τον Νικ, παντελώς άγνωστο για την Ρουθ, το δάσος ανασύρει σ’ εκείνον μια φυσική επιθετικότητα ως άμυνα στον τρόπο, ενώ σ’ εκείνην προκαλεί τον ενεργητικό αυτοπροσδιορισμό που προϋποθέτει η συμφιλίωση με το φυσικό εαυτό. Ούτως ή άλλως, η φύση δεν είναι το αγαπητό πεδίο του βιάζοντος αρρενωπού πολιτισμού μας, γι’ αυτό η Ρουθ ισχυροποιείται, έστω και απορριφθείσα, ενώ ο Νικ παραπαίει, ανίκανος ν’ αντέξει την αποδοχή και συναισθανόμενος τον εγκλωβισμό του από το θήλυ. Εντός του ζεύγους, αντιθέτως από ό,τι συμβαίνει στο κοινωνικό πεδίο όπου το άρρεν προστατεύεται από πολιτισμικές κατασκευές και σύνθετα ιδεολογήματα, το θήλυ κερδίζει και για τους δυο, ακριβώς επειδή το αρσενικό στοιχείο αρνείται, όχι απλώς τη φύση, αλλά ως και την ίδια του τη φύση, ενώ το θηλυκό απαλλάσσεται από τους νοητικούς καταναγκασμούς που επιβάλλουν ρόλους και προσωπεία.

Εάν το δάσος είναι το άγνωστο, τότε για τον Νικ το δάσος είναι η Ρουθ.

Ο Γρηγόρης Καραντινάκης, στην πρώτη του σκηνοθετική παρουσία στο ελληνικό θέατρο, προχώρησε στην οργάνωση μιας παράστασης, από την οποία ενώ δεν έλειπε η σαφήνεια των σχέσεων, δεν απουσίαζε επίσης η ρευστότητα ενός εις το διηνεκές επαναλαμβανόμενου κυκλικού σχήματος ή καλύτερα της σπειροειδούς εξέλιξης του έργου. Το υπέροχο σκηνικό του Αντώνη Δαγκλίδη, κράτησε το ύφος και τα σύμβολα σε μια ποιητική σχέση με το πραγματικό, ενώ οι ήχοι του Δημήτρη Ιατρόπουλου και οι φωτισμοί του Λευτέρη Παυλόπουλου συνετέλεσαν αποφασιστικά στην ερμηνευτική διαδικασία.

Ο Δημήτρης Τάρλοου απέδωσε τον Νικ με την πρέπουσα λιτότητα, χωρίς να προβάλλει το βαθύτατο τρόπο με εξωτερικά μέσα και ισορροπώντας θαυμάσια τα

„θέλω“ και τα „μπορώ“ του ήρωα. Είναι από τους ηθοποιούς που δουλεύουν σοβαρά και προχωρούν σταθερά.

Μαζί του η Ταμίλα Κουλίεβα, ηθοποιός με αδιαμφισβήτητο χάρισμα και σκηνική δύναμη, πέτυχε μια σειρά αλλεπάλληλων όσο και αδιόρατων μεταμορφώσεων που προσέδωσαν στη Ρουθ τον πρωτεϊκό χαρακτήρα, χωρίς τον οποίο το έργο θα κινδύνευε να αποδυναμωθεί ως προς την κύρια σύγκρουσή του και να απωλέσει τη δραματική ισορροπία του.

ΕΛΣΑ ΑΝΔΡΙΑΝΟΥ